

AROUND THE CORNER

Film

Around the Corner / După colț, regizat de Martin Turk, Slovenia, 2022

Competențe consiliere și orientare

Creștere și schimbare: adolescența - caracteristicile dezvoltării fizice, cognitive, emoționale; Autocunoaștere: calități și valori personale. Calitatea relațiilor sociale: factori care ameliorează calitatea relațiilor sociale, factori care deteriorează calitatea relațiilor sociale, relații sociale optime. Proiectarea unei strategii de comunicare eficiente în familie.

Fișa poate fi folosită și la următoarele materii:

Curs opțional de educație cinematografică, curs opțional de scriere creativă, limba și literatura română, istorie

Cinematografie - conținuturi:

structura narativă

Nivel

Clasa a IX -a - a X-a

CUPRINS

■ Despre film

- Sinopsis
- Despre regizor

■ Elemente de contextualizare

- Context local
- Tito și comunismul relaxat
- Războiul de Zece Zile și independența Sloveniei
- Context cinematografic
- Cinemaul sloven timpuriu, între filme despre război și filme despre copii
- Filme cu și despre copii și adolescenți

■ (re)Vizionarea filmului

- Intenția regizorală
- Adulții nevăzuți și perspectiva forțată a copilului
- Filme din perspectiva unui copil
- Scenariu - Principiul „Show, don't tell”
- Abandonul emoțional - Gesturile la care copiii din familiile destrămate recurg pentru a atrage atenția adulților
- Bullying-ul și reprezentările sale cinematografice
- De ce violența nu este niciodată răspunsul?

■ Sugestii de întrebări și activități în clasă

■ Filmografie

DUPĂ COLȚ

SINOPSIS

Într-un mic oraș sloven, adolescentul Nejc (Juljan Weiss Turk), observă doi bătauși agresând un băiat și fuge speriat spre casă.

Zdruncinat de cele văzute, Nejc rămâne îngândurat. Ulterior, îi dă o mână de ajutor victimei bătaușilor, Timi, în timp ce comite o ilegalitate.

Cei doi băieți se împrietenesc, iar Nejc află tot mai multe despre viața tristă a lui Timi.

În final, însă, din dorința de a-și ajuta prietenul, protagonistul se transformă el însuși în agresor.

DESPRE REGIZOR

Martin Turk, născut în 1978 în minoritatea etnică slovenă din Trieste, Italia, este un regizor de film sloven.

În 1998, s-a mutat în Slovenia pentru a studia regia de film la Academia de Film din Ljubljana (AGRFT), unde a absolvit în 2004. A câștigat recunoaștere internațională cu scurtmetrajele sale, printre care se remarcă *A Slice of Life* (Cel Mai Bun Scurtmetraj Sloven, 2006), *Every Day Is Not the Same* (Quinzaine des Réalisateurs de la Cannes, 2008) și *Stealing the Corn* (Palm Springs International ShortFest, 2010).

Filmele sale de lungmetraj *Feed Me With Your Words* (2012) și *Good Day's Work* (2018) au fost prezentate la festivaluri importante precum Tallinn Black Nights și Busan IFF.

În 2009, Turk a fost selectat pentru Cannes Cinéfondation Residence. În prezent, continuă să trăiască și să lucreze în Ljubljana, iar lucrările sale recente includ scurtmetrajele *A Well-Spent Afternoon* (2016) și *Around the Corner* (2023).¹

1. Pagină Web - Slovenian Film Database: <https://bsf.si/en/name/martin-turk>

ELEMENTE DE CONTEXTUALIZARE

CONTEXT LOCAL - TITO ȘI COMUNISMUL RELAXAT

În urma Războaielor Balcanice (1912-1913) și a înfrângerii Austro-Ungariei în Primul Război Mondial (1914-1918), a fost înființat Regatul Sârbilor, Croaților și Slovenilor, un stat multiethnic ce îngloba cu dificultate culturi și sisteme sociale profund eterogene. Acest stat complicat avea să poarte, începând cu 1929, numele de Iugoslavia.²

În 1946, Josip Broz Tito (n. 1892 - d. 1980), sprijinit de gruparea sa partizană, a eliberat Iugoslavia de sub dominația germană, a abolit monarhia și a instituit dictatura comunistă. Nou-formata Republică Socialistă Federativă Iugoslavia cuprindea actualele Croația, Serbia, Muntenegru, Kosovo, Bosnia și Herțegovina, Macedonia de Nord și Slovenia. Deși a pornit, asemenea tuturor statelor socialiste est-europene din secolul XX, ca un satelit al regimului comunist sovietic

condus de Iosif Vissarionovici Stalin (n. 1878 - d. 1953), Iugoslavia lui Tito a devenit din ce în ce mai independentă, într-un final separându-se complet de influența URSS-ului, adoptând o poziție neutră foarte avantajoasă între Vestul democrat și Estul comunist al Europei.²

Profitând de poziția strategică a țării, Tito a accesat multiple împrumuturi consistente, atât din partea Occidentului, cât și din partea Uniunii Sovietice, fapt ce a îmbunătățit semnificativ viața cetățenilor și a creat auspiciile unui comunism aparent idilic.

Spre deosebire de celelalte state comuniste europene (inclusiv România), iugoslavii aveau drept de liberă exprimare și circulație în afara țării, munceau relativ puțin și puteau consuma orice doreau. Părea o fuziune perfectă între comunism și capitalism, care s-a dovedit însă a fi o iluzie după moartea popularului dictator.³

Sursă foto: karsh.org - <https://karsh.org/josip-broz-tito-2/>

Sursă foto: rferl.org - <https://www.rferl.org/a/life-in-yugoslavia-in-historical-photos/30970125.html>

Sursă foto: rferl.org - <https://www.rferl.org/a/life-in-yugoslavia-in-historical-photos/30970125.html>

2. Britannica - <https://www.britannica.com/place/Yugoslavia-former-federated-nation-1929-2003>

3. Articol Deutsche Welle: <https://www.dw.com/ro/comentariu-iugoslavia-cea-iubit%C4%83-detestat%C4%83-%C5%9Fi-disp%C4%83rut%C4%83/a-46537958>

CONTEXT LOCAL - RĂZBOIUL DE ZECE ZILE ȘI INDEPENDENȚA SLOVENIEI

Odată cu decesul lui Tito a dispărut și fragila unitate a Iugoslaviei, care cuprindea o varietate de grupuri etnice separate de valori politice și religioase ireconciliabile, de la un puternic sentiment naționalist în majoritatea regiunilor membre, la aversiunea reciprocă dintre musulmani și creștini ortodocși.

Așa numita „Titostalgie” este încă prezentă în teritoriile actuale ale fostului stat comunist ⁴, dar realitatea este că gestiunea deficitară a productivității naționale și împrumuturile costisitoare accesate pe vremea dictatorului au creat un cumul de probleme economice și sociale ce au rezultat într-unul dintre cele mai sângeroase războaie civile din istoria Europei și în disoluția rapidă a marelui stat balcanic. ⁵

Războaiele iugoslave au început în 1991, când Croația și Slovenia și-au declarat oficial independența față de Iugoslavia. Spre deosebire de Războiul de Independență al Croației, un conflict armat brutal întins pe o perioadă de mai bine de patru ani, independența Sloveniei a fost câștigată rapid, în așa-numitul Război de Zece Zile. Considerată omogenă din punct de vedere etnic și religios de conducătorii Iugoslaviei, aceștia au decis în scurt timp abandonarea Sloveniei pentru a-și putea concentra resursele în confruntarea cu forțele militare croate. ⁶

Astfel, Slovenia devenea prima țară independentă din fostul bloc iugoslav și, ulterior, primul stat ex-iugoslav care aderă la Uniunea Europeană (în 2004).

Sursă foto: moddb.com - <https://www.moddb.com/downloads/yugoslav-wars-civil-war-in-yugoslavia-final>

Sursă foto: rferl.org - <https://www.rferl.org/a/life-in-yugoslavia-in-historical-photos/30970125.html>

Sursă foto: state.gov - <https://www.state.gov/countries-areas/slovenia/>

4. Articol Deutsche Welle: <https://www.dw.com/ro/la-40-de-ani-dup%C4%83-tito/a-53326501>

5. Articol BBC: <https://www.bbc.com/news/world-europe-17632399>

6. Wikipedia: https://en.wikipedia.org/wiki/Ten-Day_War

CONTEXT CINEMATOGRAFIC - CINEMAUL SLOVEN TIMPURIU, ÎNTRE FILME DESPRE RĂZBOI ȘI FILME DESPRE COPII

Cinematograful sloven nu are nici cea mai lungă și nici cea mai bogată istorie, dar pentru o țară cu o populație de puțin peste 2 milioane de locuitori este o istorie deloc neglijabilă.

Primul lungmetraj sloven a fost filmul mut *V kraljestvu Zlatoroga / In the realms of Goldhorn* (1931, r. Janko Ravnik), o poveste simplă despre trei bărbați ce întâlnesc diverse persoane în călătoria lor prin Alpii luliene, produs de Grupul Turistic Skala (din care regizorul făcea parte) și destinat popularizării drumețiilor montane.⁷

Primul lungmetraj sonor, însă, a fost un proiect semnificativ mai ambițios. *Na svoji zemlji / On Our Own Land* (1948, r. France Stiglic), prezintă lupta pentru libertate a unor partizani naționaliști într-un sat sloven din regiunea Trieste, aflată sub ocupație germană în timpul celui de-al Doilea Război Mondial.⁸

Același Stiglic regizează câțiva ani mai târziu un alt film de război, *Dolina miru / Valley of Peace* (1956), despre un pilot afro-american (John Kitzmiller) ce protejează doi copii sloveni de soldații germani, selectat în 1957 în competiția oficială a Festivalului de Film de la Cannes.

Captură ecran *In the Realms of Goldhorn*

Captură ecran *On our own land*

Captură ecran *Valley of Peace*

Știați că...

Goldhorn, la care se face referire în primul lungmetraj sloven, este cel mai cunoscut și popular mit sloven?

Goldhorn, sau Zlatorog în slovenă, era un ibex alpin nemuritor cu coarne de aur ce își făcea veacul în preajma vârfului Triglav, cel mai înalt munte din Slovenia (2.864 m).

Sursă foto: britannica.com - <https://www.britannica.com/animal/ibex>

Sursă foto: warriorsofmyth.fandom.com - https://warriorsofmyth.fandom.com/wiki/Goldhorn?file=Zlatorog_by_mattdemino-d4xlm59.png

7. Articol: <https://kranjska-gora.si/en/events/in-the-kingdom-of-the-zlatorog-the-first-slovenian-silent-feature-film>

8. Articol: https://www.tpnasvojemlji.si/_film_eng.html

CONTEXT CINEMATOGRAFIC - FILME CU ȘI DESPRE COPII ȘI ADOLESCENȚI

Dar *Valley of Peace* nu a fost primul film cu și despre copii în cinema slovenă. *Kekec* (1951) este începutul trilogiei realizate de cineastul Joze Gale, al cărei protagonist este curajosul personaj eponim. În fiecare dintre cele trei filme ale seriei, *Kekec* se aventurează în diverse provocări complicate, se confruntă cu adulți răuvoitori și o salvează pe prietena sa, Mojca, din diverse situații periculoase.⁹

Filmele cu și despre copii reprezintă o parte notabilă din canonul cinematografic sloven și din punct de vedere al evoluției cinemaului local. De exemplu, a doua parte a trilogiei lui Joze Gale, *Srečno, Kekec! / Good luck, Kekec* (1963), este primul film color sloven, iar partea a treia, *Kekecve ukane / Kekec's Tricks* (1968), marchează una dintre primele incursiuni ale curentului modernist în cinematografia slovenă, după cum menționează într-un articol criticul Peter Stankovic: „Deși ultimul film era menit pentru copii, acesta conține atât de multe elemente psihedelice, încât în prezent este văzut drept unul dintre cele mai grăitoare exemple ale mișcării flower-power în Slovenia”.¹⁰

Printre filmele notabile cu adolescenți și copii realizate în Slovenia se numără și *Sreca na vrhovi / Hang on, Doggy!* (1977, r. Jane Kavčič) și *Poletje v školjki / A Summer in a Sea Shell* (1986, r. Tugo Štiglic), ambele urmărind poveștile unor băieți din familii destrămate sau înstrăinate, care fug de problemele mediului familial și se distrează în diverse aventuri cu prietenii pe timpul verii.

Captură ecran *Kekec*

Captură ecran *Good luck, Kekec*

Captură ecran *A Summer in a Sea Shell*

9. Articol: <https://learnslovenianonline.com/timeless-slovenian-movies-for-young-people/>

10. Articol: Peter Stankovic - A Small Cinema from the Other Side of the Alps: A Historical Overview of Slovenian Films - Film History, Volume 24, pp. 35-55, 2012, Indiana University Press

(RE)VIZIONAREA FILMULUI

INTENȚIA REGIZORALĂ

Austeritatea este principiul de bază în ceea ce privește abordarea regizorală a lui Martin Turk.

Dominat de o atmosferă posomorâtă și de o stilistică ce transmite predominant apăsare, *Around the Corner* nu e un scurtmetraj clasic despre copii. Tratatând mai multe teme dificile, de la abandon emoțional, la furt și violență, scurtmetrajul lui Turk desfășoară o narațiune clasică într-un stil hotărât realist.

Un aspect notabil în construcția filmului este diferența de eclairaj pe care regizorul o face între anumite tipuri de cadre. În majoritatea secvențelor, lumina e marcată de tonuri mute, reci, traducând un fel de angoasă adolescentină generalizată.

În secvențele care se petrec în casa protagonistului, însă, lumina este caldă, oferind o senzație de liniște chiar în ciuda discuțiilor, nu tocmai plăcute sau calme, pe care personajele le poartă în acel spațiu.

Capturi ecran *Around the Corner*

ADULȚII NEVĂZUȚI ȘI PERSPECTIVA FORȚATĂ A COPILULUI

Un detaliu de stilistică regizorală prezent pe tot parcursul filmului este obscurizarea fețelor adulților. Fie prin încadrături tăiate la nivelul gâtului lor, fie prin privirea lor din spate sau forțarea unui efect un-focus, regizorul ne obligă la o perspectivă forțată a copilului.

Spunem forțată, pentru că această ascundere nu este motivată diegetic de înălțimea personajelor sau de vreo problemă de vedere, fiind în mod evident un efort regizoral continuu de menținere a unui tip de privire a camerei, aceasta din urmă acționând drept element de dedublare al personajului principal

Astfel, suntem blocați într-o optică profund subiectivă. Nejc, protagonistul, se simte confuz, pierdut din propria experiență, iar prin abordarea regizorală spectatorului îi sunt induse aceleași senzații.

Capturi ecran *Around the Corner*

FILME DIN PERSPECTIVA UNUI COPIL

Filmele de tipul „perspectiva unui copil” reprezintă un gen cinematografic specific în care lumea filmului este alterată de experiența personajelor-copii, transformându-se astfel dintr-un cadru realist într-unul fantezist sau cu inflexiuni magice.

Observăm aceste aspecte în filme precum *Moonrise Kingdom* (2004, r. Wes Anderson), *Hugo* (2011, r. Martin Scorsese) sau animația *Sen to Chihiro no kamikakushi / Spirited Away* (2001, r. Hayao Miyazaki).

Filmul produs de Studio Ghibli este printre cele mai clare exemple de perspectivă a copilului. Utilizând la maximum oportunitățile vizuale ale mediului animat, Miyazaki ne prezintă aventura fabuloasă a micuței Chihiro într-o lume a spiritelor. Întreaga poveste, eminentamente fantastică, poate fi pusă pe seama acestei priviri copilăroase a personajului principal.

Captură ecran *Moonrise Kingdom* (2004)

Captură ecran *Hugo* (2011)

Captură ecran *Spirited Away* (2001)

Știați că...

Spirited Away este prima animație japoneză (anime) câștigătoare a premiului Oscar pentru cel mai bun lungmetraj animat, în 2003? ¹¹

De atunci, singurul alt anime câștigător la această categorie a fost tot un film realizat de Hayao Miyazaki, *Kimitachi wa dô ikiru ka / The Boy and the Heron* (2023), la ediția din 2024 a premiilor Oscar.

Captură ecran *Spirited Away*

Sursă: nytimes.com - <https://www.nytimes.com/2015/01/04/movies/awardsseason/miyazaki-wins-again-after-11-animated-features.html>

Captură ecran *The Boy and the Heron*

SCENARIU - PRINCIPIUL „SHOW, DON'T TELL”

Un aspect cinematografic pe care regizorul Martin Turk îl explorează din plin în scurtmetraj este tehnica „Show, don't tell”.

Mai exact, în loc ca spectatorului să îi fie prezentate într-o manieră expozitivă informațiile de care are nevoie pentru a înțelege desfășurarea filmului, acestea îi sunt în schimb arătate mai mult sau mai puțin subtil. Scopul acestui „arătat” este de a menține cât mai mult imersiunea spectatorului în poveste, permițându-i să trăiască pe deplin acțiunile și emoțiile personajelor. ¹²

Cel mai clar exemplu de utilizare a acestui concept în *Around the Corner* este chiar punctul culminant al filmului, când Nejc descoperă telefoanele furate în sertarul lui Timi. Fără niciun cuvânt și fără nicio confruntare verbală, Turk ne prezintă abil, într-un montaj succint, momentul întâmplător când Nejc înțelege că prietenul său l-a mințit.

Capturi ecran *Around the Corner*

11. Pagină Web: <https://www.guinnessworldrecords.com/world-records/first-anime-film-to-win-an-oscar>

12. Pagină Web: <https://www.masterclass.com/articles/how-to-write-effective-exposition>

ABANDONUL EMOTIONAL - GESTURILE LA CARE COPIII DIN FAMILIILE DESTRĂMATE RECURG PENTRU A ATRAGE ATENȚIA ADULȚILOR DIN JUR

În *Around the Corner*, noul prieten al protagonistului, Timi, este un copil provenit dintr-o familie destrămată. Locuiește cu bunica sa, tatăl său este mai mult absent, iar mama sa este doar menționată, o singură dată.

Timi este cât se poate de singur în călătoria sa prin pubertate, iar abandonul emoțional pe care îl resimte din partea adulților din viața sa îl determină să comită o serie de acțiuni reprobabile și, de asemenea, ilegale.

Prima secvență ni-l prezintă pe Timi hărțuit de doi colegi mai mari care îl acuză, aparent nejustificat, că le-ar fi furat telefoanele, episod observat și de personajul principal, Nejc. Ulterior, Timi e observat de Nejc cum fură dulciuri dintr-un magazin, moment care servește drept început al prieteniei celor doi, Nejc ajutându-l pe Timi să scape cu produsele furate.

Doar că Nejc descoperă într-un final că Timi se afla într-adevăr în posesia telefoanelor colegilor agresivi, ceea ce îi oferă o nouă perspectivă asupra propriei situații familiale. Deși acțiunile și minciunile lui Timi sunt profund imorale, putem înțelege cu ușurință de ce acesta alege să se pună în asemenea situații, căutând în moduri foarte greșite compasiunea și atenția celor din jur.

Capturi ecran *Around the Corner*

BULLYING-UL ȘI REPREZENTĂRILE SALE CINEMATOGRAFICE

Bullying-ul este unul dintre elementele centrale prezente în *Around the Corner*, marcând atât intriga, cât și punctul culminant. Este, de asemenea, una din problemele principale pentru copii și adolescenți în mediul școlar. Bullying-ul este un tip de abuz prezent într-o multitudine de forme: fizic, emoțional și, odată cu dezvoltarea fulminantă a internetului și rețelelor de socializare în secolul 21, cyberbullying.

Fiind un subiect atât de prezent în cotidian, a fost utilizat extensiv și în cinema. Astfel, se poate ușor remarca prezența a cel puțin unui episod de bullying în majoritatea filmelor cu adolescenți sau copii. Există totuși anumite filme și seriale care fac din bullying subiectul principal. Printre acestea se numără popularul

serial *Gossip Girl* (2007-2012), binecunoscutul *Mean Girls* (2004, r. Mark Waters) sau câștigătorul la Oscar, *Moonlight* (2016, r. Barry Jenkins).

Exemplele de mai sus abordează toate formele generale de bullying într-o manieră directă, demarcând clar victimele de abuzatori. Un aspect interesant pe care îl putem observa în *Around the Corner* este twist-ul pe care îl vedem în privința ideii de bullying. Deși la început ni se induce ideea că Timi este un copil inocent, agresat fără motiv de colegii săi, spre final aflăm că aceștia aveau un motiv întemeiat pentru a-l aborda, chiar dacă abordarea se dovedește imatură și nu dă roade - Timi nu recunoaște nimic -, iar tensiunea dintre copiii crește.

Captură ecran *Mean Girls*

Captură ecran *Moonlight*

Captură ecran *Around the Corner*

În cazul acesta mai poate fi vorba de bullying? Ce soluție ar fi putut găsi cei doi colegi pentru a-și recupera bunurile? Deschideți fișa filmului *Spiral* și amintiți-vă ce înseamnă bullying.¹³

DE CE VIOLENȚA NU ESTE NICIODATĂ RĂSPUNSUL?

În ultima confruntare cu bătașii, Nejc și Timi sunt alergați de cei doi băieți mai mari, până când Timi e prins și pus la pământ. Bruscat de unul dintre băieți și probabil încă nemulțumit de momentul său de lașitate de la începutul filmului, când Timi îi cere ajutorul în timpul unei alte agresiuni, iar el fuge speriat, Nejc apucă o bară de metal și îi lovește pe bătași, transformându-se brusc din victimă în agresor.

Ulterior descoperă secretul lui Timi și devine recunoscător pentru mediul său familial mai primitiv, comparativ cu cel al lui Timi, încercând să se apropie de părinții de care până atunci s-a simțit îndepărtat. Deși protagonistul învață câteva lecții prețioase din experiența cu Timi, repercusiunile faptelor sale îl urmăresc până la final, când băieții pe care i-a bătut pentru a-și ajuta prietenul se prezintă cu părinții lor la ușa sa.

Nejc înțelege greșelile lui Timi, dar încearcă să fugă de responsabilitatea propriilor erori comportamentale. Violența pe care a manifestat-o față de cei doi băieți ar fi putut avea urmări grave și îi creează finalmente o imagine greșită și deloc flatantă în fața părinților săi.

Capturi ecran *Around the Corner*

PROGRAM CO-FINANȚAT DE:

Groupama

unatc

universitatea națională
de artă teatrală
și cinematografică
„I.L. Caragiale”

PRIMĂRIA ȘI
CONSILIUL LOCAL
CLUJ-NAPOCA

CONSILIUL
JUDEȚEAN
CLUJ

CLUJ-NAPOCA
city of film

unesco

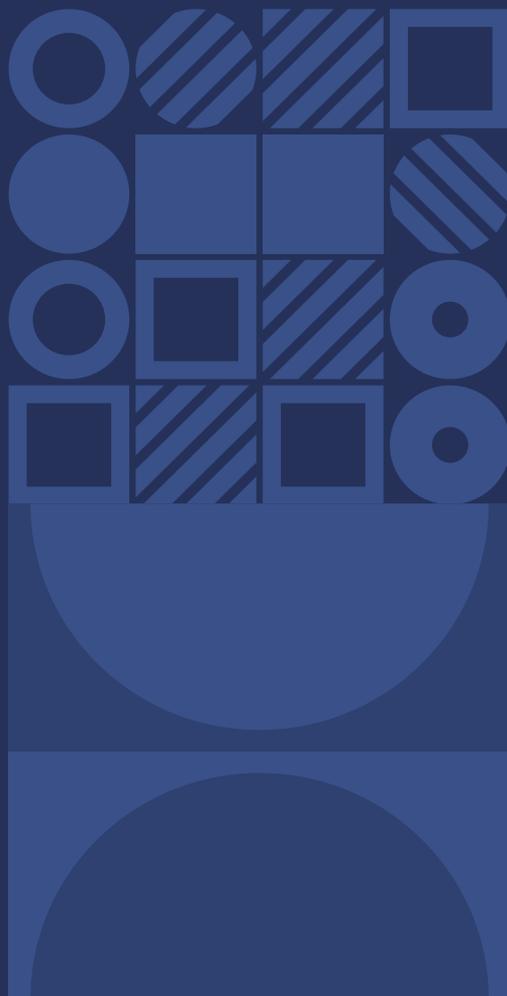
Member of
the Creative Cities Network

VISIT CLUJ

The Heart of Transylvania

●●□ Ora de cinema

Program de educație cinematografică
și educație prin film

2024

oradecinema.tiff.ro